

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 6Cdo/212/2022                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 2317218614                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 29.03.2023                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Jana Zemková             |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2023:2317218614.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: M. J., nar. XX.X.XXXX, bytom Š., č. d. XXX, zastúpená VIA LEGE, s.r.o., so sídlom Věterná 1093, Pata, IČO: 36 866 415, proti žalovaným: 1/ I. G., nar. XX.X.XXXX, bytom Š., č. d. XXX, 2/ S. G., nar. XX.X.XXXX, bytom Š., č. d. XXX, 3/ M. G., nar. XX.X.XXXX, bytom Š., č. d. XXX, všetci traja zastúpení Prosman a Pavlovič advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Hlavná 31, Trnava, IČO: 36 865 281, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 35C/59/2017, o dovolaní žalovaných 1/, 2/, 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/21/2019 zo dňa 12. februára 2020, takto

### rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. značka 26Co/21/2019 zo dňa 12. februára 2020 a zároveň rozsudok Okresného súdu Galanta sp. značka 35C/59/2017 zo dňa 9. mája 2018 z r u š u j e a v e c v rozsahu zrušenia vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Galanta (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 35C/59/2017-128 zo dňa 9. mája 2018:

- určil, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou v podiele 1/1 pozemkov vytvorených geometrickým plánom na oddelenie pozemkov a určenie vlastníckych vzťahov parc. č. XXXX/X-XX, XXXX/X, XXXX/X M. XXXX/X pre k.ú. Š., Obec Š., okres A., číslo 13-3/2017 zo dňa 17.3.2017 vyhotoviteľa Geodet Galanta, s.r.o., ktorý úradne overil F.. M. E., OÚ Galanta, katastrálny odbor dňa 10.4.2017 pod číslom 428/2017, a to pozemkov s parc. č. XXXX/X s výmerou 123 m<sup>2</sup>, druh pozemku: vinice, s parc. č. XXXX/X s výmerou 16 m<sup>2</sup>, druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria a s parc. č. XXXX/X s výmerou 203 m<sup>2</sup>, druh pozemku: záhrada, všetky pozemky v katastrálnom území Š., Obec Š.M., okres A., kraj Y, parcely registra „C“, umiestnené v zastavanom území obce (ďalej len „nehnuteľnosti“ aj „predmetné nehnuteľnosti“); a všetky tieto pozemky sú bez tiarch (výrok I.)

- geometrický plán na oddelenie pozemkov a určenie vlastníckych vzťahov parc. č. XXXX/X-XX, XXXX/X, XXXX/X M. XXXX/X pre k.ú. Š., Obec Š., okres A., číslo 133/2017 zo dňa 17.3.2017 vyhotoviteľa Geodet Galanta, s.r.o., ktorý úradne overil F.. M. E., OÚ Galanta, katastrálny odbor dňa 10.4.2017 pod číslom 428/2017 tvorí neoddeliteľnú súčasť rozsudku (výrok II.).

Zároveň rozhodol o povinnosti žalovaných 1/, 2/, 3/ zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania.

2. Prvoinštančný súd dospel k záveru, že žalobkyňa sa držby sporných pozemkov chopila v dobrej viere týkajúcej sa právneho titulu nadobudnutia vlastníckeho práva dedením. V dobrej viere, že jej držaná vec patrí, tieto nehnuteľnosti užívala nerušene a nepretržite po dobu viac ako desať rokov až do roku 2016. Základom oprávnenej držby je ospravedlniteľný omyl, ku ktorému došlo napriek tomu, že mýliaci sa postupoval s obvyklou starostlivosťou, ktorú možno so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu požadovať. Skutočnosť ako je „neporiadok“ v pozemkovej dokumentácii na katastroch, či technický pokrok v spôsoboch zameriavania pozemkov v porovnaní s minulosťou, nemožno pripisovať na ťarchu žalobkyne. Súd zároveň nepovažoval skutočnosť, že si žalobkyňa, resp. jej právni predchodcovia nedali v priebehu užívania vyhotoviť geometrický plán, za konanie v rozpore s obvyklou starostlivosťou. Rozpory vo vlastníctve neboli zistené ani v roku 2000, kedy si geometrický plán dali vypracovať manželia S., vtedajší vlastníci susediacich nehnuteľností, pričom už v tom čase žalobkyňa užívala nehnuteľnosti viac ako desať rokov. V roku 2016, keď bol vypracovaný nový geometrický plán, už na strane žalobkyne boli splnené všetky predpoklady pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním a zánik dobromyseľnosti už nemal právny význam.

3. Proti rozsudku okresného súdu sa odvolali žalovaní 1/, 2/, 3/. O odvolaní rozhodol Krajský súd v Trnave rozsudkom sp. značka 26Co/21/2019 z 12. februára 2020 tak, že: I. Potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie.

II. Žalovaní 1/, 2/ a 3/ s ú p o v i n n í spoločne a nerozdielne nahradiť trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

4. Odvolací súd rozsudok odôvodnil tým, že pre rozhodnutie vo veci bolo podstatným, či si žalobkyňa uplatňuje nárok na určenie jej vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam z dôvodu, že toto vlastnícke právo 1/ vydržala sama - teda bez ohľadu na držbu jej právnych predchodcov, 2/ vydržala ho sama, ale do jej vydržacej doby je treba započítať aj oprávnenú držbu jej právnych predchodcov, alebo 3/ vydržali ho jej právni predchodcovia. Žalobkyňa na odvolacom pojednávaní doplnila svoje skutkové tvrdenia a jednoznačne prehlásila, že si nárok na určenie jej vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam uplatňuje z dôvodu, že toto vlastnícke právo vydržala sama - teda bez ohľadu na držbu jej právnych predchodcov splnila podmienky vydržania, ktoré vyžadovala právna úprava účinná od 1.4.1983.

5. Krajský súd vzhľadom na nesporné skutkové tvrdenia žalobkyne, že do oprávnenej držby sporných pozemkov vstúpila ona sama bezprostredne po smrti svojej matky S. Š., zomrelej dňa X.X.XXXX (ako jediná dedička zo zákona), posúdil podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam vydržaním podľa Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zákona číslo 131/1982 Zb. účinnom od 1.4.1983 a následne v znení zákona číslo 509/1991 Zb. účinnom od 1.1.1992, ďalej len „O.z.“), a to § 132 ods. 1, § 130 ods. 1 a § 134 ods. 1, 3 a ods. 4 O.z. ako to urobil aj súd prvej inštancie, a tak námietka žalovaných o nesprávnom právnom posúdení veci podľa O.z. v znení účinnom ku dňu 1.3.1995 nemohla podľa odvolacieho súdu obstáť. Uviedol, že žalovaní opodstatnene namietali, že z rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je zrejmé, kto a kedy vydržal vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam, hoc z takéhoto rozhodnutia tieto skutočnosti mali byť zrejmé, preto odvolací súd v tejto súvislosti doplnil (§ 387 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), že z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva záver, že žalobkyňa svojou oprávnenou, nikým nerušenou držbou sporných nehnuteľností od 1.3.1985 (od smrti svojej matky) do 1.3.1995 nadobudla vlastnícke právo k nim vydržaním dňom 1.3.1995. Podľa názoru odvolacieho súdu, ako aj v zmysle ustálenej súdnej praxe (rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/80/2001, R 83/2002), vlastníkom nehnuteľnosti sa počínajúc dňom 1. januára 1992 stane osoba, ktorá má nehnuteľnosť v oprávnenej držbe nepretržite po dobu 10 rokov, a to aj v prípade, že sa stala oprávneným držiteľom pred 1. januárom 1992; do oprávnenej držby pre vydržanie treba započítať aj dobu pred týmto dňom.

6. Odvolací súd posúdil námietku žalovaných o nutnosti vysporiadať sa s otázkou kvalifikovanosti držby

právných predchodcov žalobkyne, prípadne s tým, či už títo vlastnícke právo k veci vydržali tak, že ak sporová strana/účastník konania sám podmienky vydržania nesplní, je namieste zaoberať sa tým, či aj držba jeho predchodcov bola kvalifikovaná, prípadne či už títo predchodcovia vec nevydržali. Ak však sporová strana/účastník, ktorý vydržanie tvrdí, sám jeho podmienky splnil, je nadbytočné zaoberať sa aj oprávnenosťou držby, prípadne vydržaním jeho predchodcov (tu pozri aj rozhodnutie NS ČR 22Cdo/1398/2000). Pre rozhodnutie vo veci postačovalo zistenie, že od 1.3.1985 (teda od smrti právnej predchodkyne žalobkyne) sa držby pozemkov chopila v celosti v podiele 1/1 žalobkyňa, pričom z ospravedlniteľného omylu sa chopila aj držby tej časti pozemkov, ktorých sa týka rozsudok.

7. Pokiaľ ide o námietku nedostatku titulu pre nadobudnutie vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam žalobkyňou vydržaním, odvolací súd poukázal na ustálenú súdnu prax v prípadoch, keď niekto nadobudne vlastnícke právo k pozemku respektíve jeho časti a súčasne sa uchopí držby časti alebo celého susedného pozemku, právnym titulom držby je v takom prípade nadobúdaci titul ku skutočne vlastneným pozemkom (kúpna či darovacia zmluva, závet alebo rozhodnutie v dedičskom konaní a podobne); i keď ide o takzvaný putatívny titul, takýto titul je postačujúci. V takom prípade je dôležité posúdiť pomer výmery kupovanej a domnejšej, či časť parcely, ktorá sa má vydržať, tvorí ohradený funkčný celok s parcelou vlastnou, či prístup k takejto parcele je len z nehnuteľnosti žalobkyne, či žalovaní po celú dobu nedali najavo svoj nesúhlas a nebránili si svoje vlastnícke právo z čoho je možné vyvodiť, že asi ani nepredpokladali, že žalobkyňa drží časť ich pozemkov. Súd prvej inštancie toto všetko pri svojom rozhodnutí vzal do úvahy a odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na správne a vyčerpávajúce zdôvodnenie záverov o dobromyseľnosti žalobkyne v preskúvanom rozhodnutí. Dobrú vieru nevylučuje ani skutočnosť, že sama žalobkyňa nedala odborne vymedziť geodetom svoj pozemok ako to právne uzavrel aj súd prvej inštancie.

8. Odvolací súd uviedol, že ak súd prvej inštancie považoval zdedenie nehnuteľností - pozemkov nachádzajúcich sa v k.ú. Š., obec Š., okres A., a to parc. č. XXXX o výmere 2927 m<sup>2</sup>, záhrada, parc. č. XXXX/X o výmere 816 m<sup>2</sup>, zastavané plochy a nádvoría, parc. č. XXXX/X o výmere 153 m<sup>2</sup>, zastavané plochy a nádvoría, parc. č. XXXX/X o výmere 38 m<sup>2</sup>, zastavané plochy a nádvoría, parc. č. XXXX/X o výmere 31 m<sup>2</sup>, zastavané plochy a nádvoría za postačujúci putatívny vydržací titul nadobudnutia vlastníckeho práva žalobkyne k pozemkom vymedzeným v petite žaloby (pozemkom, ktoré bezprostredne susedia s práve citovanými pozemkami) jeho záver je potrebné považovať za správny a námietky žalovaných, ktoré takýto záver spochybňujú za nedôvodné. Dedenie možno totiž charakterizovať ako prechod práv a povinností na právnych nástupcov (dedičov) v dôsledku právnej skutočnosti, ktorou je smrť fyzickej osoby (poručiťľa). Zo zákona (§ 460 O.z.) vyplýva, že účinky dedenia nastávajú ku dňu smrti poručiťľa a bez zreteľa na vôľu dedičov, hoci tieto účinky môže dedič odvrátiť tým, že dedičstvo odmietne (čo nebol prípad práve prejednávanej veci). Základom právnej úpravy je univerzálna sukcesia, ktorej dôsledkom je, že dedičia vstupujú do všetkých práv a povinností poručiťľa, okrem tých, ktoré zanikajú smrťou poručiťľa. Pod dedičstvom je treba rozumieť majetkové práva (teda jednoznačne aj vlastnícke právo k nehnuteľnému majetku, pozemkom - ako to bolo aj v práve prejednávanej veci) a povinnosti, ktoré pôvodne patrili poručiťľovi. Dedenie preto bez akejkoľvek pochybnosti je potrebné považovať za zákonom predpokladaný nadobúdaci titul nehnuteľného majetku (§ 132 ods. 1 O.z.) a v prípade uchopenia sa dobromyseľnej oprávnenej držby nehnuteľného majetku - časti pozemkov bezprostredne s ním susediacich za putatívny titul vydržania vlastníckeho práva (za splnenia zákonných podmienok) takto oprávnene dobromyseľne držaných a užívaných častí pozemkov ako vlastných - ako to bolo aj v práve prejednávanej veci. V prejednávanej veci potom neobstojí námietka, že sporné pozemky/časti pozemkov museli byť obsiahnuté v dedičskom rozhodnutí. Neobstojí ani poukaz žalovaných na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spisovej značky 3Cdo/17/2016 z 24. apríla 2017, nakoľko záver prijatý Najvyšším súdom Slovenskej republiky v predmetnom konaní je nepoužiteľný na práve prejednávanú vec. V práve prejednávanej veci totiž nešlo o nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnostiam vydržaním druhým podielovým spoluvlastníkom len reálnym užívaním celej veci (bez adekvátneho vydržacieho titulu a rozumného dôvodu, pre ktorý by podielový spoluvlastník mal byť v dobrej viere, že mu patrí celá vec).

9. Pokiaľ ide o námietku o riadnom neodôvodnení rozsudku odvolací súd odkázal na Ústavný súd

Slovenskej republiky, ktorý v zhode s rozhodovacou praxou Európskeho súdu pre ľudské práva stabilne judikuje, že povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie neznamená automaticky povinnosť poskytnúť podrobnú odpoveď na každý nastolený argument.

10. Odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ktoré primerane vysvetlil (pravdaže okrem vyššie uvedených záverov o začiatku plynutia vydržacej doby a jej ukončení, ktoré však doplnil odvolací súd). Odvolací súd preto podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil. Žalobkyňa bola v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 255 ods. CSP) a vznikol jej nárok na náhradu trov konania.

11. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalovaní 1/, 2/, 3/ (ďalej len „žalovaní“), ktorí odôvodnili dovolanie podľa § 432 CSP a § 421 ods. 1 písm. a/, b/ CSP. Úvodom dovolania zhrnuli skutkový stav veci prejednávanej pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom:

a. Žalovaný 1/ je vlastníkom pozemku registra C-KN, parcelné číslo XXXX/X, výmera 59 m<sup>2</sup>, zastavené plochy a nádvoria XXXX/X, o výmere 672 m<sup>2</sup>, vinica, parcelné číslo XXXX/X, o výmere 557 m<sup>2</sup>, vinica, všetky zapísané na LV č. XXXX,

b. Žalovaný 2/ je vlastníkom pozemkov registra C-KN, parcelné číslo XXXX/X, o výmere 795 m<sup>2</sup>, zastavené plochy a nádvoria, parcelné číslo XXXX/X, o výmere 132 m<sup>2</sup>, zastavené plochy a nádvoria a parcelné číslo XXXX/X, o výmere 30 m<sup>2</sup>, zastavené plochy a nádvoria, všetky zapísané na LV č. XXXX a

c. Žalovaná 3/ je vlastníčkou pozemku registra C-KN, parcelné číslo XXXX, o výmere 1131 m<sup>2</sup>, záhrada zapísaného na LV č. XXXX (ďalej pre všetky vyššie popísané nehnuteľnosti len ako „Pozemky žalovaných“ v príslušnom gramatickom tvare).

Žalobkyňa je vlastníčkou týchto nehnuteľností:

a. pozemok registra C-KN, parcelné číslo XXXX, o výmere 2927 m<sup>2</sup>, záhrada,

b. pozemok registra C-KN, parcelné číslo XXXX/X, o výmere 816 m<sup>2</sup>, zastavené plochy a nádvoria,

c. pozemok registra C-KN, parcelné číslo XXXX/X, o výmere 153 m<sup>2</sup>, zastavené plochy a nádvoria,

d. pozemok registra C-KN, parcelné číslo XXXX/X, o výmere 38 m<sup>2</sup>, zastavené plochy a nádvoria,

e. pozemok registra C-KN, parcelné číslo XXXX/X, o výmere 31 m<sup>2</sup>, zastavené plochy a nádvoria (ďalej pre všetky vyššie uvedené nehnuteľnosti len ako „Pozemky žalobkyne“ v príslušnom gramatickom tvare).

12. Žalobkyňa nadobudla Pozemky žalobkyne na základe Rozhodnutia štátneho notárstva v Galante č. D 1257/85 z 26.09.1985 (ďalej len ako „Rozhodnutie štátneho notárstva“ v príslušnom gramatickom tvare) a Osvedčenia o dedičstve č. 12D/319/2004, 15 Dnot 171/2004 z 28.10.2004. S pozemkami žalobkyne bola spoločne oplotená aj časť Pozemkov žalovaných, ktorá je za týmto účelom oddelená Geometrickým plánom na oddelenie pozemkov a určenie vlastníckych vzťahov par. č. XXXX/X-XX, XXXX/X, XXXX/X M. XXXX/X pre k.ú. Š., Obec Š., Okres A., číslo 13-3/2017 zo dňa 17.03.2017 vyhotoviteľa Geodet Galanta, s.r.o., ktorý úradne overil F. M. E., OÚ Galanta, katastrálny odbor dňa 10.04.2017 pod číslom 428/2017 (ďalej len ako „Geometrický plán“ v príslušnom gramatickom tvare).

13. Žalobkyňa do držby Pozemkov žalobkyne a časti Pozemkov žalovaných vstúpila v roku 1985 na základe právnej skutočnosti, ktorou bolo úmrtie jej právnej predchodkyne S. Š., ktorá užívala Pozemky žalobkyne od roku 1944 rovnako oplotené.

14. Žalobkyňa sa na súde prvej inštancie domáhala určenia, že časti Pozemkov žalovaných, ktoré sú uvedené v Geometrickom pláne, sú jej výlučným vlastníctvom na základe právneho titulu vydržania podľa § 134 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov. Za týmto účelom svoju dobromyseľnosť odvodzovala od právneho titulu, ktorým bolo Rozhodnutie štátneho notárstva a skutočnosť, že časť Pozemkov žalovaných podľa Geometrického plánu boli plotom pričlenené k Pozemkom žalobkyne.

15. Súd prvej inšancie určil, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou časti Pozemkov žalovaných, ktorá je uvedená v Geometrickom pláne a odvolací súd rozsudok súdu prvej inšancie potvrdil ako vecne správny. Podľa dovolateľov však súd prvej inšancie a rovnako odvolací súd postavili svoje rozhodnutie na nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa ustálenej súdnej praxe Najvyššieho súdu SR sa dobromyseľnosť ako základný predpoklad vydržania musí vzťahovať aj k právnemu titulu, aj keď len putatívny, na základe ktorého svoju držbu vykonáva a z ktorého vyvodzuje objektívnu skutočnosť, že je vlastníkom konkrétnej veci. Dobromyseľnosť držiteľa sa musí vzťahovať na všetky okolnosti, okrem iného aj na právny titul, na základe ktorého držiteľ svoju držbu vykonáva. Týmto titulom môže byť kúpna zmluva, darovacia zmluva, rozhodnutie štátneho orgánu alebo akýkoľvek iný titul, na základe ktorého sa vlastníctvo nadobúda. Rovnako sa môže jednať o domnelý právny titul, t. j. putatívny právny titul (zrušené rozhodnutie štátneho orgánu, neplatná kúpna alebo darovacia zmluva, zmluva, ktorá zanikla odstúpením). Týmto putatívnym titulom môže byť neplatná kúpna zmluva, neplatná darovacia zmluva alebo dedičské rozhodnutie, na základe ktorého dedič nadobudol viac práv, ako porúčiteľ v čase svojej smrti mal.

16. Dovolatelia poukázali na nasledujúce rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky:

- sp. zn. 3Cdo/17/2016 zo dňa 24.04.2017: „Z hľadiska dobromyseľnosti držby ako podmienky nadobudnutia vlastníctva veci vydržaním je právne relevantnou len tá skutočnosť, ktorá má objektívne znaky titulu [prípadne aj len domnelého (putatívneho)] nadobudnutia vlastníctva. Domnelým (putatívnym) titulom nadobudnutia vlastníctva je určitá skutočnosť, ktorá má navonok znaky riadneho nadobúdacieho titulu (v súlade so zákonom zakladajúceho vznik vlastníctva), chýba pri nej ale niektorá stránka (vlastnosť, znak), ktorú pre nadobudnutie vlastníctva vyžaduje objektívne právo. Takýmto domnelým titulom môže byť v praxi napríklad (a) dedičské rozhodnutie o nadobudnutí veci, ktorá však v čase smrti porúčiteľa objektívne nepatrila do jeho majetku, (b) neprávoplatné rozhodnutie súdu určujúce vlastníctvo veci, (c) kúpna alebo darovacia zmluva, ktorá je z niektorého dôvodu neplatná.“

- rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Cdo/260/2008 zo dňa 10.12.2008: „Medzi základné okolnosti, ktoré budú svedčiť o oprávnenosti držby veci patrí aj okolnosť, ako vec nadobudol - či mu svedčí nejaký oprávnený nadobúdaci titul. Subjektívny pocit držiteľa nemôže byť sám osebe podkladom pre vydržanie, ak nie je tento pocit vyvolaný okolnosťami objektívne nasvedčujúcimi oprávnenosti držby práva.“

- rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/287/2006: „Dobrá viera oprávneného držiteľa, ktorá je daná so zreteľom k všetkým okolnostiam veci, sa musí vzťahovať i k titulu, na základe ktorého mohlo držiteľovi vzniknúť vlastnícke právo. Takýmto titulom (právnym dôvodom) sa môže rozumieť len právny úkon, ktorým sa vec prevádza na iného vlastníka, napr. kúpna zmluva, darovacia zmluva, rozhodnutie štátneho orgánu a pod.“

17. Základom dobromyseľnosti podľa vyššie citovaných rozhodnutí je podľa dovolateľov právne relevantná len tá skutočnosť, ktorá má objektívne znaky titulu, resp. domnelého právneho titulu. Domnelým právnym titulom je potom právny titul, ktorému chýba niektorý zo základných znakov platného právneho titulu. Inými slovami povedané, oprávnenej osobe musí svedčiť nejaký právny titul, z ktorého odvodzuje svoje vlastnícke právo. Dobrá viera sa musí vzťahovať na všetky právne skutočnosti, ktoré sú nevyhnutné pre vznik vlastníckeho práva. Ak je jednou z podmienok pre oprávnenú osobu dobromyseľnosť vo vzťahu k právnemu (nie skutkovému) titulu, resp. domnelému právnemu titulu, aby mohol tento právny titul, resp. domnelý právny titul, založiť dobromyseľnosť oprávnenej osoby z vydržania, je právne logické a nevyhnutné, aby sa tento právny titul týkal aj veci, ktorá je predmetom vydržania. Len takýto právny, resp. putatívny, právny titul je potom spôsobilým založiť oprávnenej osobe dobromyseľnosť, že vec užíva pre seba. Ak by sa právny, resp. putatívny, právny titul nevzťahoval aj na vec, ktorá je predmetom vydržania, nemohol by oprávnenej osobe založiť subjektívny pocit, že vec užíva pre seba, a tým ani dobromyseľnosť, ako nevyhnutý predpoklad vydržania. Právny titul, ktorý svedčí o dobromyseľnosti oprávnenej osoby, sa tak musí týkať aj veci, ktorú oprávnená osoba vydrží. V prípade, ak tomu tak nie je, nemôže byť oprávnená osoba dobromyseľná, lebo k veci, ktorá je predmetom vydržania, nedisponuje právnym titulom, aj keď len putatívnym.

18. Ak je putatívny právny titul definovaný tak, ako je uvedené v dovolaní, potom tejto definícii nevyhovuje Rozhodnutie štátneho notárstva, ktoré neobsahuje aj vec, ktorá má byť predmetom darovania. A to najmä za stavu, kedy je vlastník zapísaný v katastri nehnuteľností a má legitímne očakávanie ochrany vlastníckeho práva a pokojného užívania svojho majetku. Súd prvej inštancie rovnako ako odvolací súd zaujali právny záver, že putatívnym právnym titulom žalobkyne je práve Rozhodnutie štátneho notárstva, ktorého obsahom však nie sú časti Pozemkov žalovaných, ktoré žalobkyňa užívala. Takéto Rozhodnutie štátneho notárstva, ktoré sa netýka pozemkov, ktoré sú predmetom vydržania, nemohlo podľa dovolateľov založiť žalobkyni dobromyseľnosť k tomu, že časti Pozemkov žalobcov, ktoré sú uvedené v Geometrickom pláne, užíva ako vlastník, lebo tieto neboli predmetom Rozhodnutia štátneho notárstva. Tento právny názor zodpovedá podľa dovolateľov aj výkladu ustanovenia § 134 Občianskeho zákonníka v súlade s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu SR, podľa ktorých, rozsah obmedzení základných práv a slobôd je potrebné vykladať reštriktívne. Uvedené platí viac za stavu, kedy vydržanie predstavuje zánik vlastníckeho práva zapísaného vlastníka v katastri nehnuteľností, ktorý sa spolieha na svoje právo pokojného užívania majetku v zmysle čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Európskemu dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd a na svoje právo vlastníť majetok v zmysle čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky. Ochrana vlastníckeho práva spočíva aj v reštriktívnej interpretácii ustanovení zákona o zániku vlastníckeho práva uplynutím času.

19. Právnu otázku, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, vyšpecifikovali dovolatelia nasledovne: „1. Musí sa právny titul, resp. putatívny právny titul, týkať vecí, ktorá je predmetom vydržania alebo nie? 2. V prípade ak nie, ako môže takýto právny titul, resp. putatívny právny titul, ktorý sa netýka vecí, ktorá je predmetom vydržania, stať základom dobromyseľnosti žalobkyne?“

20. Dovolatelia zároveň uviedli, že uvedená právna otázka je nepriamo riešená v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR (bod 17.), od ktorých sa odvolací súd odklonil, resp. táto právna otázka v nich nie je riešená priamo, a v tom prípade sa jedná o právnu otázku, ktorá nebola v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu SR ešte riešená.

21. Dovolatelia ďalej v dovolaní uviedli, že odvolací ani prvoinštančný súd nepovažovali za potrebné skúmať, či právny predchodca žalobkyne, poručiťka S. Š., nadobudla vlastnícke právo k časti Pozemkov žalovaných alebo nie, napriek tej skutočnosti, že v podanom odvolaní žalovaní žiadali presne určiť, ktorý subjekt, z akých dôvodov a kedy nadobudol vlastnícke právo k časti Pozemkov žalovaných označených v Geometrickom pláne. Táto skutočnosť vyplýva aj z bodu 11. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu. Poručiťka S.V. Š., po ktorej žalobkyňa zdedila Pozemky žalobkyne, zomrela dňa XX.XX.XXXX. Podľa dovolateľov je teda pravdepodobné, že časť Pozemkov žalovaných nadobudla do svojho vlastníctva právna predchodkyňa žalobkyne, a to vydržaním uplynutím dňa 01.04.1984. Ak by sa tak stalo, smrťou poručiťky, S. Š., by tieto časti Pozemkov žalovaných podľa § 460 Občianskeho zákonníka nadobudla žalobkyňa smrťou poručiťky, teda dňa XX.XX.XXXX a právne posúdenie veci súdom prvej inštancie a odvolacím súdom je potom nesprávne a žaloba žalobkyne mala byť zamietnutá. Dovolatelia poukázali na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/84/2012: „Najvyšší súd v nadväznosti na vyššie uvedené pripomína, že smrť fyzickej osoby je v majetkových veciach právnou skutočnosťou, s ktorou sa spája univerzálna sukcesia podľa § 460 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka. Dedičstvo sa síce nadobúda smrťou poručiťky, avšak princíp ingerencie štátu pri nadobúdaní dedičstva sa prejavuje v tom, že dedičstvo musí byť súdom (predtým štátnym notárstvom) prejednané a vyporiadané. Podľa rozhodnutia súdu (štátneho notárstva) o dedičstve sa nadobúda dedičstvo s účinnosťou ku dňu smrti poručiťky. Rozhodnutie štátneho notárstva o tom, ktoré veci a práva prešli z majetku poručiťky na dediča, má iba deklaratórnu povahu (viď bližšie R 30/1993). Ak právna predchodkyňa F. M.- poručiťka J. M. v čase smrti skutočne vlastnila sporné pozemky (pozn.: odvolací súd sa touto otázkou nezaoberal), osoby prichádzajúce do úvahy ako jej dedičia nadobudli predmet dedičstva smrťou tejto poručiťky, teda nie vydržaním v zmysle § 134 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ sporné pozemky napriek tomu, že ich poručiťka v čase smrti vlastnila, neboli predmetom konania o dedičstve po nej, ktoré bolo vedené na Štátnom notárstve v Žiline pod sp. zn. D

1015/65, mohli byť prejednané v konaní o tzv. novoobjavenom majetku po nej [viď § 47 zákona č. 95/1963 Zb. o štátnom notárstve a o konaní pred štátnym notárstvom (notársky poriadok), resp. § 175x O.s.p.].“ Ak by sa podľa dovolateľov odvolací súd riadne vysporiadal s právnou otázkou plynutia a uplynutia vydržacej doby jednotlivých subjektov, žaloba žalobkyne mala byť zamietnutá.

22. Dovolatelia ďalej doplnili, že právna otázka, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu bolo aj posúdenie, či: „3. Došlo k vydržaniu časti Pozemkov žalovaných žalobkyňou podľa § 134 Občianskeho zákonníka? 4. Nadobudla žalobkyňa tieto pozemky smrťou jej právnej predchodkyne dňa XX.XX.XXXX podľa § 460 Občianskeho zákonníka?“ Sú názoru, že odvolací súd mal na prejednávajúcu vec aplikovať § 460 Občianskeho zákonníka a žalobu žalobkyne zamietnuť.

23. S poukazom na uvedené dovolatelia navrhli, aby dovolací súd odložil právoplatnosť rozsudku odvolacieho súdu a aby vydal uznesenie: Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 449 ods. 1 CSP zrušuje rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 26Co/21/2019-192 zo dňa 12.02.2020 a vracia vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

24. Žalobkyňa sa k dovolaniu vyjadrila tak, že všetky výroky rozsudku súdu prvej inštancie i odvolacieho súdu (súdu druhej inštancie) v danej veci boli správne, rozsudok odvolacieho súdu je riadne odôvodnený a vecne aj právne správny v celom jeho rozsahu. Uviedla, že podľa § 423 CSP dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. Samotní dovolatelia pripúšťajú, že žalobkyňa je vlastníčkou predmetných pozemkov, len namietajú, že sa ňou nestala vydržaním, ale dedením. Dovolatelia teda napádajú len odôvodnenie rozsudku, a to nie je prípustné. Námietky, ktoré dovolatelia vznášajú proti rozsudku odvolacieho súdu, by nemohli mať za následok zmenu jeho výrokov - lebo sami dovolatelia uvádzajú, že žalobkyňa pozemky nadobudla buď vydržaním, alebo dedením; resp. dovolatelia uvádzajú, že sa tak stalo dedením a súdy prvej aj druhej inštancie rozhodli, že vydržaním, čo dovolatelia namietajú. Dovolatelia však neuvádzajú nič (žiadnu skutočnosť či právny argument), ktorý by mohol viesť k zrušeniu určenia, že žalobkyňa je vlastníčkou sporných nehnuteľností. Podľa § 447 CSP takéto (nepripustné) dovolanie treba odmietnuť.

25. Podľa žalobkyne je zrejmé, že dovolanie je prípustné buď preto, že konkrétna právna otázka ešte nebola vyriešená, alebo riešenie tejto otázky je už dovolacím súdom jasne dané a odvolací súd sa od tohto ustáleného riešenia odchyľil. Avšak je neprípustné dovolanie, ak dovolateľ uvedie, že ním namietaná právna otázka bola vyriešená odvolacím súdom tak, že sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, resp. že táto otázka v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte vyriešená nebola. Uvedené sa vylučuje. Dovolanie, kedy dovolateľ nie je schopný jednoznačne označiť, či daná právna otázka bola vyriešená v rozpore s ustálenou judikatúrou NS SR alebo nebola riešená pred NS SR, nie je prípustné, lebo nespĺňa zákonné náležitosti dovolania. Dovolatelia citujú v dovolaní rozhodnutia NS SR (a nadbytočne aj NS ČR a ÚS ČR) definujúce dobromyseľnosť a dobrú vieru držiteľa veci pri vydržaní. Žiadne z týchto rozhodnutí však nebolo v napádanom rozsudku nijako opomenuté, a nebolo rozhodnuté odvolacím súdom v rozpore s nimi. Za právnu otázku - o ktorej sa dovolatelia ale nevedia jednoznačne vyjadriť, či bola vyriešená odvolacím súdom v rozpore s ustálenou praxou NS SR, alebo či vyriešená na úrovni NS SR ešte nebola - označujú dovolatelia „otázku“: či sa právny titul, resp. putatívny právny titul, musí týkať veci, ktorá je predmetom vydržania a ak nie, či sa môže stať základom dobromyseľnosti (bod 33. dovolania). Táto otázka nie je dostatočne zrozumiteľne formulovaná ani určitá. Dovolatelia ani nešpecifikujú, ako na túto otázku odpovedal odvolací súd a ani to, v čom je posúdenie odvolacieho súdu nesprávne. Dovolatelia ani neuvádzajú, v čom presne v otázke dobromyseľnosti spočíva nesprávnosť rozhodnutia odvolacieho súdu a aké je správne právne posúdenie (správne „zodpovedanie“) dovolateľmi formulovanej otázky podľa dovolateľov. Dovolanie podľa žalobkyne nevymedzuje prípustné dovolacie dôvody v zmysle § 431 až 435 CSP, a teda by malo byť podľa § 447 odmietnuté.

26. Z vyjadrení dovolateľov v spore je podľa žalobkyne zrejmé, že namietajú tú skutočnosť, že žalobkyňa nemohla byť dobromyseľná, keď zdedila pozemky v zmysle uznesenia o dedičstve s určitými parcelnými číslami, ktoré boli ale kvôli nepresnej technike používanej v čase zamerania pozemkov nesprávne v teréne zamerané, a hoci výmerou pozemku zodpovedali výmere v katastri nehnuteľností, ale

boli posunuté mierne do strany, a to vo vzťahu k hraniciam pozemkov na celej príslušnej ulici s posunutím tak, že každá hranica zasahovala do pozemku susedného, a teda s iným parcelným číslom (a keďže ide o dlhé pozemky, aj mierny posun zodpovedá relatívne veľkej výmere zásahu). Dovolatelia tvrdia, že ak v uznesení o dedičstve nemala žalobkyňa určený pozemok s parcelným číslom zodpovedajúcim susednému pozemku, tak sa nijako nemohla domnievať (nemohla byť dobromyseľná v tom), že jej pozemok zahŕňa aj časť pozemku suseda, hoci ju mali takto jej právni predchodcovia aj ona sama roky prihradenú a nikto nič nenamietal. Dovolatelia tak po celý čas de facto požadujú perfektný právny titul a iba od takého odvodzujú možnosť vydržania; čo je ale v rozpore s právnou povahou inštitútu vydržania.

27. V danej veci sa uznesenie o dedičstve (ako putatívny titul k sporným pozemkom) týkalo sporných pozemkov tak, že pozemky výslovne uvedené ako dedené v uznesení o dedičstve žalobkyňou, boli v teréne zamerané - v dôsledku v rozhodujúcom čase zamerania použitej bežnej techniky (ktorá sa až pri dnešnej modernej technike ukázala byť nepresná) - a ohradené po desaťročia tak, že boli súčasťou zdedeného pozemku, na ktorom mala žalobkyňa viac ako desať rokov postavený rodinný dom, hospodársku budovu a ktorý pozemok desaťročia roky obhospodarovala ako svoj, voči čomu nikto nenamietal, a to ani susedia, hoci opakovane susedia pozemok predávali a ho zamieravali, a to aj susedia aktuálni - žalovaní, ktorí tiež pri prvom zameraní svojich pozemkov rozpor nezistili a zistili ho až neskôr, kedy už ale dávno titulom vydržania patrili sporné pozemky žalobkyni. Dobromyseľnosť žalobkyne bola jednoznačne preukázaná a potvrdená, ako aj bolo jednoznačne preukázané a v predchádzajúcom súdnom konaní potvrdené splnenie ostatných podmienok vydržania. Dovolatelia ďalej namietajú, že žalobkyňa teda pozemky nevydržala, ale ich zdedila, lebo podmienky na vydržanie boli splnené už u jej právnej predchodkyne, a teda že súd mal určovaciu žalobu zamietnuť, čím by sa ale súd odchýlil od zásady iura novit curia, ale najmä od zásady spravodlivosti, lebo žalobu o určenie vlastníckeho práva nemožno zamietnuť, ak žalobcovi svedčia potenciálne viaceré vlastnícke právne tituly a neexistuje žiaden právny dôvod, ktorý by jeho vlastnícke právo vylučoval.

28. Dovolanie je teda podľa žalobkyne nedôvodné, a (ak ho dovolací súd neodmietne ako neprípustné), preto navrhuje, aby ho zamietol. Popri návrhu na odmietnutie alebo zamietnutie dovolania, zároveň požiadala, aby súd žalobkyni priznal aj náhradu trov dovolacieho konania.

29. Najvyšší súd SR ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 2 písm. b) CSP, skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovaných je prípustné a aj dôvodné, a preto rozsudok odvolacieho súdu i rozsudok súdu prvej inštancie v dovolaní napadnutej časti zrušil (§ 449 ods. 1, 2 CSP) a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

30. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

31. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo  
c) ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

32. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ods. 2).

33. Ako už bolo uvedené, v preskúmvanej veci dovolatelia prípustnosť dovolania odôvodnili poukazom

na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu a ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, pričom malo ísť v zásade o otázky:

- či sa domnelý (putatívny) právny titul (na účely vydržania nehnuteľnosti) musí týkať konkrétnej nehnuteľnosti (parcely), ktorá je predmetom vydržania alebo nie?

- v prípade ak nie, ako môže takýto právny titul, resp. putatívny právny titul, ktorý sa netýka veci, ktorá je predmetom vydržania, stať základom dobromyseľnosti žalobkyne?

Dovolatelia teda dovolanie odôvodnili prípustným dovolacím dôvodom, a to nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom, keď v ňom vymedzili nielen to, ktoré právne posúdenie veci považujú za nesprávne (označením právnej otázky, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, i jemu predchádzajúce rozhodnutie súdu prvej inštancie), ale aj to, v čom nimi namietaná nesprávnosť spočíva (v nesprávnej aplikácii práva na zistený skutkový stav).

Otázky dovolateľov č. 3. a 4. (bod 22. odôvodnenia) považuje dovolací súd za otázky skutkové (prípadne zmiešané), a preto na ne neodpovie, keďže predmetom dovolania môžu byť podľa § 421 ods.1 CSP len právne otázky.

34. V prejednávanej veci rozhodnutie záviselo od vyriešenia právnej otázky, či predmetom putatívneho právneho titulu, z ktorého vyvodzuje žalobkyňa základ svojho nároku a odvodzuje dobromyseľnosť pri vydržaní, musí byť predmetná nehnuteľnosť. Zo skutkového stavu zisteného súdmi nižších inštancií vyplýva, že žalobkyňa zdedila nehnuteľnosti v susedstve pozemkov žalovaných od poručiťky S. Š.Y. v roku 1985, a to na základe Rozhodnutia Štátneho notárstva v Galante D1257/85 zo dňa 26. septembra 1985 a Osvedčenia o dedičstve 12D/319/2004- 15 Dnot 171/2004 zo dňa 28. októbra 2004. Parcely, ktoré sú predmetom konania o určenie vlastníckeho práva, žalobkyňa užívala, ale bez právneho titulu. Jediným právnym titulom svedčiacom o vydržaní pozemkov žalobkyňou v tomto prípade má byť predmetné Rozhodnutie štátneho notárstva.

35. Senát Najvyššieho súdu SR zotrváva na názore Najvyššieho súdu SR, ktorý bol vyjadrený v uznesení sp. značka 3Cdo/17/2016 zo dňa 24. apríla 2017, podľa ktorého z hľadiska dobromyseľnosti držby ako podmienky nadobudnutia vlastníctva veci vydržaním, je právne relevantnou len tá skutočnosť, ktorá má objektívne znaky titulu, prípadne aj len domnelého (putatívneho) nadobudnutia vlastníctva. Putatívnym titulom nadobudnutia vlastníctva je určitá skutočnosť, ktorá má navonok znaky riadneho nadobúdacieho titulu, v súlade so zákonom zakladajúceho vznik vlastníctva. Chýba pri ňom, ale niektorá stránka, napríklad vlastnosť, znak, ktoré pre nadobudnutie vlastníctva vyžaduje objektívne právo. V prípade žalobkyne domnelý titul vo vzťahu k predmetným pozemkom absentuje. Žalobkyňa sa chopila držby predmetných parciel, ktoré nezdedila ani nekúpila. Konala ale v ospravedlniteľnom omyle, že ide o časť pozemkov, ktoré zdedila, pretože boli oplotené a začlenené k pozemkom, ktoré boli predmetom dedenia. Jej rodinou mali byť využívané od roku 1944.

36. Odpoveďou na dovolateľmi položenú otázku je, že základom dobromyseľnosti pre vydržanie nehnuteľností môže byť v zásade aj domnelý právny titul, predmetom ktorého je/musí byť vec - nehnuteľnosť, o ktorú sa v danej veci jedná. Výnimkou je rozhodnutie o dedičstve, na základe ktorého možno nadobudnúť oprávnenú držbu aj k pozemku, ktorý síce nebol predmetom dedičského konania (nie je predmetom putatívneho titulu), no susedí s pozemkom, ktorý držiteľ nadobudol v dedičskom konaní a to len vtedy, ak sa dedič ujal držby pozemku alebo jeho spoluvlastníckeho podielu a pritom koná v ospravedlniteľnom omyle, že ide o časť pozemku, ktorú zdedil (napr. časť susedného pozemku je ohraničený plotom spoločne so zdedeným pozemkom). Senát zároveň dodáva, že jedným z hľadísk pre posúdenie ospravedlniteľnosti omylu držiteľa susedného pozemku je v takom prípade aj pomer plochy zdedeného pozemku a skutočne držaného pozemku, ako aj celkové rozmery takto držaného pozemku. Podľa odvolacieho súdu je akceptovateľné, len ak sa jedná o (susedný) pozemok so zanedbateľnou výmerou, so šírkou do 10 centimetrov, čo je praxou tolerovaný maximálny rozdiel pri zameriavaní hraníc pozemkov; od roku 2011 sa akceptujú geodetickou praxou súradnice bodov vytýčené dokonca s presnosťou 8 cm, čo zodpovedá šírke pozemku 8 cm.

37. Žalobkyňa sporné parcely nekúpila ani ich nezdedila. Absentuje tu právny titul nadobudnutia vlastníckeho práva. Je nesporné a z vykonaného dokazovania preukázané, že žalovaní informovali žalobkyňu o skutočnom vlastníctve ešte v marci 2016, teda pred podaním žaloby na súd. Dovolací súd konštatuje, že aj rozhodnutie o dedičstve, a to aj v prípade, že poručiteľ v skutočnosti nebol vlastníkom veci, je titulom, o ktorý sa opiera oprávnená držba. Oprávnenú držbu možno nadobudnúť aj vtedy, ak tento pozemok nebol predmetom dedičského konania, avšak len po splnení podmienky, že susedí s pozemkom, ktoré držiteľ nadobudol v dedičskom konaní. Táto podmienka je v danej veci splnená, žalobkyňa zdedila pozemky v susedstve sporných pozemkov. Nespornou je aj skutočnosť, že žalobkyňa sa ujala držby pozemku, respektíve držby spoluvlastníckeho podielu pozemku v omyle, že ide o časť pozemku, ktorý zdedila, pretože tieto pozemky mala užívať aj jej právna predchodkyňa od roku 1944. Hodnotenie dobrej viery je vždy vecou individuálneho posúdenia a súdy musia brať do úvahy všetky okolnosti prípadu.

38. Podľa názoru dovolacieho súdu sa nižšie súdy dostatočne nevenovali posúdeniu splnenia podmienok ospravedlniteľnosti omylu žalobkyne pri držaní pozemkov žalovaných z hľadiska veľkosti pomeru plochy zdedeného pozemku (pozemkov) s celkovou plochou pozemkov, ktoré žalobkyňa obhospodarovala a držala bez právneho titulu, preto ich úlohou v ďalšom konaní bude sa uvedeným zaoberať. Digitálne zameranie pozemkov a následné vytýčenie hraníc pozemkov a určenie presnej polohy znamená, že každý vlastník má možnosť sa oboznámiť i s presnými hranicami svojich pozemkov v teréne. Rozlohu pozemkov vlastník zisťuje priamo z údajov zapísaných v katastri nehnuteľností. Zmeny, ktoré priniesla digitalizácia pri zameriavaní pozemkov pomocou geodetického GPS, sú pozitívne vnímané, avšak prinášajú aj praktické problémy a nevýhody. Medzi jednu z výhod je nesporne potrebné zaradiť poriadok vo vlastníckych vzťahoch, a to i priamo v teréne. Aj účastníci tohto konania sa dostali do súdneho sporu v dôsledku v minulosti nepresne zameraných a vytýčených hraníc pozemkov.

39. Právne posudzovanie veci je činnosť súdu, pri ktorej zistený skutkový stav podriadiť pod skutkovú podstatu príslušnej právnej normy, na základe čoho sa súd rozhoduje, či právo prizná alebo neprizná. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak sa súd pri tejto činnosti dopustil omylu (buď v tom, že na správne zistený skutkový stav aplikoval iný právny predpis než mal, alebo ak správne aplikovaný právny predpis nesprávne interpretoval).

40. V tomto spore sa určuje vlastnícke právo k pozemkom doposiaľ vo vlastníctve žalovaných, ktorí ich nadobudli kúpou a dedením. Vlastnícke právo sa nepremlčuje. Ide o pozemky s celkovou výmerou 342 m<sup>2</sup> (123 + 16 + 203), ktoré drží omylom žalobkyňa v dôsledku zistenia nesúladu vlastníckych hraníc s hranicami existujúcich plotov. Posun je systematický v celom bloku parciel. Takéto prípady sa bežne vyskytujú v každom katastrálnom území a postupne sa zisťujú a opravujú. Uvedené podľa názoru dovolacieho súdu nie je možné posúdiť so zreteľom na všetky okolnosti prípadu ako ospravedlniteľný omyl žalobkyne a vyvodzovanie jej dobromyseľnosti na účely vydržania je preto neudržateľné.

41. Vecnoprávne účinky vydržania nastanú až ich deklaráciou v katastri nehnuteľností. Žalobkyňa sa v tomto konaní snaží o deklaráciu tvrdeného právneho stavu. Dovolací súd je názoru, že nižšie súdy musia prihliadať na všetky okolnosti prípadu, ktoré vzišli najavo ku dňu podania žaloby. Znamená to, že kým nie je žalobkyňa zapísaná ako vlastníčka nehnuteľností v katastri nehnuteľností, teda kým vydržanie nehnuteľností nebolo na základe verejnej listiny zapísané záznamom do katastra nehnuteľností, musí žalobkyňa preukázať, že ku dňu podania žaloby na súd splnila všetky zákonom stanovené podmienky na vydržanie nehnuteľností, a to bezvýhradne. Na námietky vlastníkov sporných nehnuteľností, ktoré uplatnili voči žalobkyňi preukázateľne ešte v roku 2016, teda pred podaním žaloby na súd, musia súdy nižšej inštancie prihliadnuť ako na rozhodujúce okolnosti prípadu, a to aj vzhľadom na nepremlčateľnosť vlastníckeho práva žalovaných, a to vo vzťahu k dobromyseľnosti žalobkyne (§ 130 ods. 1 OZ). Poukazujúc na uvedené je potrebné skonštatovať, že súd prvej inštancie sa v ďalšom konaní bude zaoberať, či žalobkyňa spĺňa zákonné podmienky (tzv. všetky okolnosti prípadu pre existenciu dobromyseľnosti) upravené v § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka a či vzhľadom na objektívne (nové digitálne zameranie hraníc pozemkov) i subjektívne okolnosti sporu (oznámenie žalovaných žalobkyňi o

nesprávnej pozícii plotov) mohla sporné pozemky vydržať.

42. Na podklade uvedených záverov dospel dovolací súd k rozhodnutiu, že zruší rozsudok odvolacieho súdu i súdu prvej inštancie v celom rozsahu a vec mu vráti na ďalšie konanie. V tomto prípade nižšie súdy síce správne aplikovali právne predpisy a jednotlivé ustanovenia Občianskeho zákonníka, avšak nesprávne ich interpretovali. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C. s. p.).

43. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

44. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.